

АБОНАМЕНТЪ:

За България год. 20 л.
6 м. 12 л.
За чужбина . 40 л.

Един брой 20 стот.

Телефон № 368.

ДОБРУДЖА

Орган на централния добруджански народен съвет

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ

се плаща по споразумение.

Адрес:

в. "ДОБРУДЖА" — площад "Черен Окоп" № 5.

Излиза
сряда и събота.

Разглежда се в отплат.

Ромжните заплашват спокойствието на Изток

Един чудовищен атентат е замислен от ромжните власти против България и против българското население в Добруджа в частност, върху който ние сме принудени да обърнем най-сериозно вниманието на българското правителство, на българското общество и на силите, които морално са поели ангажмента да пазят реда в Добруджа. Този атентат е в ход; аферата Порция и сарсанларската история, за която в миналия брой на вестника си дадохме няколко свѣтлинки, са неговото начало.

За да се види, че в случая не се касае до аларма от наша страна, а до една действителна опасност за спокойствието на Изток, от което днес за днес може би зависи спокойствието на Европа и сключването на траен мир, ние ще прѣдадемъ дословно съобщението на прѣдседателя на тутраканския околен народен комитет — единъ свещеник, който е далеч и много далеч от политическите спекули не само по звание.

Той ни пише:

Много ромжски шпиони слѣдъ 2-й апр. т. г. минават като дребни търговци-контрабандисти или като „врѣмешни бѣжанци“ отсамъ и на лѣво и дѣсно разпиратъ, че сега е врѣмето да се взематъ мѣрки за устрояване вътрѣшна хайка против ромжската жандармерия, която и при най-малкия шумъ от българска пушка ще напусне Добруджа и ще се махне, като димъ. Тия агитации зачестиха и ги чуваме от много мѣста. Цѣлѣта, обаче, е явна: слѣдъ 2-й април, когато ромжните власти се силно изложиха въ с. Сарсанларъ, Тутраканско, тѣ всѣчески се мжчатъ да изгладятъ неуспѣха си. А случката е такава: Прѣзъ деня на 2-й апр. пристига въ с. Сарсанларъ единъ ромжски офицеръ отъ Силистра, свиква селяните прѣдъ общ. управление и имъ казва, че съгласно рѣшението на мирната конференция, отъ сега нататък Добруджа е вече ромжска територия и за това трѣбва напълно да се подчиняват на нарежданията на ром. администрация и да си пращатъ дѣцата на училището, за да не бждатъ глобявани съ по 100 л. Виушилъ нѣмъ е покорностъ, послушание и си заминалъ. До вечерта било тихо. Къмъ 9½—10 ч. сл. об. зачули се откъмъ краищата на селото (което е окол. центъръ) силни пушечни изстрѣли. Слѣдъ тѣхъ зачули се изстрѣли и изъ селските площади. Населението се изплашило и скрило. Селото моментално било блокирано отъ ромжска жандармерия, дошла ужъ слѣдъ изстрѣлитъ, за да хване стрѣлитъ. Ношѣта, слѣдъ всичко това, минала сравнително спокойно. На слѣдния денъ, 3-й април, починали обиски изъ селото да търсятъ оржжия и „бунтовници“.

Какво сж вършили той денъ въ селото, азъ ви писахъ. (Съобщението е печатано въ миналия брой на вестника). За насъ бѣ тъмно това, кой произведе тая стрѣла. Но днесъ ни стана всичко ясно. Споредъ показанията на близкостоящи до ромжните лица (Абдулла Амзовъ отъ с. Сарсанларъ и Мехмедъ Исмаиловъ отъ с. Турски Косуй), Сарсанларскиятъ шефъ (plotonier) получилъ

инструкции, къмъ 6—7 часа ношната мѣстна стража, съ особени порѣчки до другите секции, да се отстранятъ отъ селото. А, слѣдъ като се повика още жандармерия отъ други общини, да се почне стрѣла прѣзъ ношѣта и да се натъкнатъ „врѣмни хора“ да кажатъ, че „бѣжанците“ съ „други отъ селото“ сж стрѣляли. И дѣйствително, и до днесъ ние получаваме писма отъ домашните си, които, увѣрени, че ние сме отишли да стрѣляме въ селото си, ни молятъ и увѣщаватъ, да не повтаряме вече пошпката си, защото ще е лошо за тѣхъ. Едно такова писмо попадна въ ръцѣтъ ми и ви го прѣпращамъ. (Б. Р. Писмото получихме и го пазимъ, за да го прѣдадемъ на анкетната комисия, ако такава се учрѣди).

На 5-и пристигатъ въ селото висши чиновници ромжски и англичани за слѣдствие. Доказало се, че „бѣжанците“ сж идвали да стрѣлятъ, а жените имъ изнасяли хлѣбъ. Да не пропусна: прѣзъ сжичитъ нощи сж станали подобни стрѣлби и въ слѣдните голѣми чисто български села: Айдемиръ, Бабукъ, Афлатаръ, Кайнарджика — Силистренско и с. Антимово — Тутраканско.

Заклучението не е мжно да се направи. Ромжните, които бомбардиратъ Парижъ съ искания да се обезоружи България, прѣдизвикватъ въ Добруджа смутове, за да иматъ „доказателства“. До сега ние успѣхме да имъ попрѣчимъ. Но ние не сме все-силни, пъкъ и не винаги успѣваме да научимъ ромжските замисли, за да ги парализираме своеврѣменно.

Затова биемъ тревога и молимъ да бждемъ чути, защото мирътъ на Изтокъ е въ опасностъ.

Три опасности за Ромжия.

„Танъ“ отъ 30 мартъ прѣдава слѣдната телеграма на своя букурешки кореспондентъ: Революцията въ Будапеща, която въ основата си се свежда къмъ едно ново обявяване война на Съглашеннието, заслужава да съсрѣлотно: цѣлото наше внимание. Достатъчно е да се посочатъ фактите съ цѣлата тѣхна бруталностъ.

Днесъ Ромжия е застрашена отъ три мѣста:

1) Отъ изтокъ, на Днестъръ, и отъ сѣверъ, въ Буковина, отъ болшевиките, които сж събрали десетъ дивизии пѣхота въ областта на Лембергъ и още по-значителни сили въ областта на Одеса. Една двойна атака на този фронтъ се очаква въ края на м. априлъ.

2) Отъ западъ, въ Трансилвания, отъ малжарите, които разполагатъ за сега съ 7-8 дивизии и лесно могатъ да увеличатъ тѣзи сили подъ прѣдлогъ, че създаватъ червена армия. Атаката отъ малжарите ще стане несъмнено заедно съ тази на болшевиките.

3) Отъ югъ, по течението на Дунавъ и въ Добруджа, отъ българите. Тѣ сж запазили складове си съ оржжия и мунizioni. Демобилизираните войници сж оторизирани да отнесатъ съ себе си оржжията и куршумите. Една българска армия може да се създаде въ нѣколко дни и да почне дѣйствиелно заедно съ по-горѣ поменатите.

Какво може да противопостави Ромжия на тази тройна опасностъ?

На теория тя разполага съ 17 дивизии, отъ които двѣ дивизии коиница.

Въ сжщностъ, подъ оржжията нѣма повече отъ шестъ дивизии пѣхота съ ефективъ по 9,000 души и двѣ кавалерийски дивизии. Останалите деветъ дивизии се състоятъ само отъ своите кадри, тъй като войниците е трѣбвало да бждатъ демобилизирани поради липса на храна и облѣкло. Двѣ трети отъ по-леката артилерия е неуползотворима по липса на коне, фуражъ и други материали. Тежката артилерия е недостатъчна и не може да се подвѣзва. За евентуаленъ прѣвозъ на войски нѣма ни локомотиви, ни вагони. Повече отъ 40 на сто отъ санитарния материалъ, отъ телеграфните апарати, отъ телефоните липсватъ. Най-сетнѣ, за войната, която се подготвя противъ болшевиките банди, трѣбва прѣди всичко въздушна армия — хвърчила за бомбардирание и разузнаване — нѣщо, което съвѣсти липсва въ Ромжия.

Заклучението е ясно. Ако съглашенците не взематъ мѣрки за разоржаването на България и Унгрия, ако не използватъ господството си надъ Черно море за снабдяване ромжската армия съ храни, материали и пр., за Ромжия се подготвя една трета по редъ катастрофа, начинающа отъ 1916 г.

Б. Р. Странно е, че букурешкиятъ кореспондентъ на в. „Танъ“ вече за втори пътъ се поставя въ услуга на ромжската олигархия и по този начинъ става причина да се заблуждава френското обществено мнѣние относно истинните работи.

Ромжия дѣйствително е заплашена, но не толкова отъ външна опасностъ, а отъ вътрѣшна, което кореспондентътъ лесно може да види, ако излѣзе „вънъ отъ Букурешъ“ — както призна и г. Константинъ Миле.

Що се отнася до опасността отъ България и Добруджа, тя е проблематична и чужденците, които живѣятъ у насъ, знаятъ това и съкидневно го констатираатъ.

Единъ апелъ на Леонидъ Андреевъ.

Цивилизацията застрашена.

„Викторъ“ отъ 29 мартъ помѣства едно писмо отъ известния руски писателъ Леонидъ Андреевъ, озаглавено „на помощъ!“ Писмото е единъ горещъ апелъ на руския писателъ къмъ съглашенските правителства, къмъ съглашенските писатели, къмъ душата на съглашенските народи за бърза помощъ на Русия. Отъ осемнадесетъ мѣсеца, се казва въ писмото, въ Русия господствува болшевишкиятъ режимъ и слѣдъ експлозията на болшевиизма въ Германия само заслѣпените не могатъ да видятъ вълната на разрушението и смъртта, която заплашва Европа въ нейната цивилизация, нейната законностъ и мораленъ кодексъ.

Да, човѣкъ трѣбва да бже безуменъ, се казва по-нататъкъ, за да не може да види, да разбере болшевиизма. Трѣбва човѣкъ да нѣма очи за да не може да види върху лицето на гигантска Русия убийствата, разрушенията, хекатомбите, затворите, лудниците; за да не си даде сметка, до колко гладътъ е ужасенъ въ Петроградъ и уни въ много други градове.

Трѣбва човѣкъ да бже безъ уши за да не чуе плача, задавания викъ и въздишките, плача на жените, сърце-раздираелния плачъ на дѣцата.

Войната е свършена. Не се убиватъ вече! Уилсонъ подъ съ студена вода нажеженитъ вжглени.

И пакъ кръвъ! Кръвъ! Кръвъ! Нерѣшителността и двойната игра на „лидерите“ на свѣтовната политика“ попрѣчиха да се вземе едно окончателно рѣшение въ една или друга смисълъ

Телеграфистътъ на прѣгърпелния крушение параходъ, който иска помощъ отъ намиращия се нѣкъдѣ въ морето параходъ. Той натиска съ послѣдни сили апарата и вълните на етера разнасятъ неговия отчаянъ викъ „на помощъ!“ Студъ и мракъ е около него. Безкрайно море, грамадна пустиня. Но крѣпи се отъ надеждата, че ще бже чутъ, ще му се дойде на помощъ. Не искавъ помощъ за себе си, се казва по-нататъкъ, но за милионите хора, които чезнатъ подъ непосилното тегло. Леонидъ Андреевъ апелира къмъ писателите на Америка, Англия, Франция; апелира къмъ тѣхъ като се надѣва да бже разбранъ подобря, да бже подзетъ неговия викъ за помощъ.

На помощъ!

Разбирате ли опасността, що чака човѣчеството?

Помогнете ни! но елате бързо! бързо!

Тѣ свършва писмото на руския писателъ.

Густавъ Херве, като го коментира на уводно мѣсто, свършва съ думите: „куражъ г-нъ Андреевъ!“

Една власт, която не може да се характеризира.

(Кореспонденция).

Отъ Дуранъ-кулакъ съобщаватъ:

Веднага слѣдъ заминаването на английските войници отъ Дуранъ-кулакската община, ромжските жандарми и шефътъ имъ Василу, които докато имаше англичани кротуваха, почнаха да проявяватъ своята дѣятелностъ и въ общината се създаде такова положение, което нѣма име. Почнаха се арести, побоища и откарвания. Никой не е сигуренъ за живота и здравето си. Шефътъ, въ изпълнение на заповѣдите на началството си, се стареа да прокуди хората отъ огнищата имъ.

На 11 априлъ н. г. шефътъ повиква Атанасъ Георгиевъ въ дома си подъ прѣдлогъ да му даде обуща за поправка. Щомъ отива, той билъ вързанъ, а слѣдъ това уловенъ и вързанъ билъ и братъ му Тодоръ Георгиевъ. Откарани били къмъ Кюстенджа. Въ това врѣме жената на Тодоръ Георгиевъ, Стефана, е била на смъртно легло и едно дѣте на 6-7 мѣсеца останало на произвола на сждбата. Братята сж отъ с. Караманкьой и отишли въ Дуранъ-кулакъ за прѣпитание, кждѣто се занимавали съ обущарство. Шефътъ ги познавалъ още като били англичаните и даже имъ давалъ да му поправятъ обуща, но тогава нищо не ги закачалъ.

На 12 того сжщиятъ шефъ е търсилъ да арестува и откара за войникъ Христо Малкъ Демировъ, отъ Калъчки, обаче, той отсъствувалъ отъ къщи и шефътъ, разсърденъ отъ това казва на майка му, синя й да си вземелъ дрехите и махне въ България, щото като го хване, живъ нѣма да

Четиринадесетъ души отъ село Дуранъ-кулакъ съ призовки сж извикани да се явятъ на 15 априлъ н. г. въ Добричъ да бждатъ сждени като подстрѣкателни на населението противъ ромжните. Между тия 14 души сж и лицата: Желю Димовъ, бившъ кметъ, Илия Г. Николовъ, бившъ секр.-бирникъ, Тодоръ Янлъзовъ, бившъ пом. кметъ, Жечо Янлъзовъ, Филипъ Кара-Стаматовъ, Кольо Янлъзовъ, Янко Иванчовъ, Атанасъ Георгиевъ, Стефанъ Димитровъ (Стефанчо) и още нѣколко души.

ЖИВОТЪТЪ ВЪ ДОБРУДЖА.

(Разкази на очевидци).

Недѣлчо Николовъ Полихронъ, 27-год. българинъ, земеделецъ отъ селото Енидже, Добришка околия, съобщава:

Понеже положението на сселенитѣ му ставало отъ денъ на денъ по-непоносимо по причина на буйства, обирѣ и побойѣ, извършени отъ ромжискитѣ жандарми, събрали се по-виднитѣ селени и рѣшили да го изпратятъ, заедно съ братъ му Петъръ Николовъ, въ гр. Добричъ при английския командантъ, когото да помолятъ да имъ даде двама английски войници, които да живѣятъ въ селото имъ и ги пазятъ отъ ромжискитѣ золуми. Отиватъ въ Добричъ, направятъ писмена молба до английския командантъ и на 29. III. т. г. Недѣлчо Николовъ отива въ командантството да я поднесе. Въ коридора на командантството английскиятъ часовоѣтѣ спира и му показва едно обявление на стѣната, въ което личело, че молби се приематъ отъ английското командантство само отъ 9½ до 11 часа. Понеже часътъ билъ миналъ вече 11, казалъ му да дойде следъ обѣдъ. Въ момента, когато щѣлъ да напусти командантството, влиза въ коридора едно цивилно лице и го запитва, какво иска и каква е тая книга въ ржката му? Той отговорилъ, че има малко работа съ английския командантъ и че книгата е писмо до сжщия и по-искалъ да скрие молбата въ пазвата си. Въ тоя моментъ бива хванатъ отъ цивилния за яката и до като усѣти бива вкаранъ въ една стая отъ долния етажъ на командантството. Въ сжщата стая билъ и ромжискитѣ офицеръ, аташирантъ къмъ английския командантъ, поручикъ Гуси. Сжщиятъ Гуси веднага се нахвърля върху му съ хамалски псувни и му нанаса 10-тина удара съ камшикъ. По показанието на цивилния взема му молбата изъ пазвата и му задава нѣколко въпроса: Гдѣ е билъ прѣзъ 1913 г.? Прѣзъ 1916 г.? Защо е билъ войникъ въ България? Защо е дошълъ да се оплаква при английския командантъ? и пр. На отговора, че дошълъ да се оплаква затова, защото, когато се оплакалъ на ромжискитѣ никой не му е обърналъ внимание, последватъ нови нѣколко плѣсници. Въ това врѣме единъ английски офицеръ, командантътъ или който другъ — Николовъ не знае — който вѣроятно чува псувнитѣ, руганията и плѣснитѣ, идва веднага долу, и ромжискитѣ офицеръ написва Николову писмо. (Това писмо ще дадемъ въ факсимиле). Писмото бива притворено въ плникъ и му се дава да го прѣдаде на шефа на жандармитѣ въ с. Енидже, но тъй като той вече знаелъ какъвъ е тамъ живота, още повече, че на 23. III. т. г. двама ромжиски жандарми, придружени отъ единъ цивиленъ ромжинецъ, слуга у Исинъ Хаджи Куровъ отъ сжщото село, сж стрѣляли следъ

него около 20 вистрѣла, не си отива въ селото, а забѣгва въ България — Варна.

Никола Ганевъ, 51-год., отъ с. Анадолъкой, Кюстенджанско, търговецъ и земеделецъ, напусналъ селото на 1 априлъ, разказва следното:

Положението на българитѣ, нѣмцитѣ и турцитѣ въ нашето село е извънредно грозно, къмъ тѣхъ не се показва никаква законност, правда и човѣщина. Всички тия, които прѣзъ врѣме на освобождението бѣха кметове, секретари и др. чиновници прѣзъ врѣме на германското или българското управление, се прѣследватъ и шомъ се арестуватъ, съставятъ имъ се актове и се изпращатъ въ Ромжния да бждатъ сждени отъ нѣкоя курте марцияла. Прѣхраната е много лоша. На ромжиското селско население се дава на човѣкъ 4 кгр. брашно за 15 дена, а на българитѣ, нѣмцитѣ и турцитѣ не се дава нищо; оставени сж кой какъ може да си намери храна. Общината, каквито продукти получи за раздаване, раздава ги само на ромжискитѣ. Говорѣше се, че тоя пжтъ ще се даде и на българитѣ, нѣмцитѣ и турцитѣ брашно, но само по 1 кгр. на човѣкъ за 15 дена. Още въ самото начало добитѣка на българитѣ, нѣмцитѣ и турцитѣ бѣ обранъ подъ прѣдлогъ, че билъ безстопанственъ. Българскитѣ и германски документи не се признаватъ отъ ромжискитѣ. Кметътъ на селото Михаилъ К. Михайлеску е обсебилъ 4 чужди крави, нотарьтъ Гецу сжщо толкова, сел. околийски началникъ Крисенти и той толкова. На градинаря Петъръ Милковъ бѣ отнетъ всичкитѣ добитѣкъ и колата му. На Кочи Семси Менали се отнеха 8 крави. Почти на по-голямата частъ отъ българитѣ, нѣмцитѣ и турцитѣ покщницната бѣ ограбена.

На 24 мартъ н. г. кметътъ задигна отъ мене безъ да ми плати стотинка: 385 кгр. жито, 170 кгр. ечемикъ, 165 лень и, между друго, ми се каза, че съмъ нѣмалъ никакво право да живѣя въ Ромжния, защото Ромжния е само за ромжискитѣ, но не и за хора отъ чужда народностъ. И тоа се казва на мене, който съмъ ромжиски поданикъ. Сжщия денъ отъ *Годаръ Господиновъ* вземаха 90 кгр. сирене, за което не му дадоха пари и което общината щѣше да раздаде на населението.

Като идѣхъ къмъ България, настгнаха ме хора отъ нашето село, които ми казаха, че вдовицата Мария Радусева, 62-год., на 2 априлъ е била арестувана въ секцията. Търсѣли сина ѝ и понеже той не билъ дома и не могли да го намерятъ, арестували нея. Него го търсели за войникъ. Сжщия денъ арестуванъ билъ *Кръстю Ст. Гара-*

ганчевъ въ секцията и битъ безъ пощивка подредъ отъ трима жандарми, подъ прѣдлогъ, че билъ бѣгачъ.

Димитъръ Еневъ, 25-год., отъ село Горня-Сарджа (Добришко), земеделецъ, разказва:

На 10 мартъ н. г. бѣхъ арестуванъ въ общ. управление, което се намира въ с. Каралий. Прѣзъ първата ромжиска окупация азъ бѣхъ взетъ отъ ромжискитѣ войници и служихъ като такъвъ до дѣто бѣхъ редовно уюленъ. Сега бѣхъ арестуванъ да бжда изпратенъ пакъ за войникъ. Битъ бѣхъ съ юмруци. Стояхъ арестуванъ два дена и послѣ изпратенъ бѣхъ въ Добричъ въ компания де жандарми, дѣто стояхъ 6 дена. Битъ бѣхъ съ дърво и прикладъ на пушка. Питаха ме какъ съмъ билъ, та не съмъ се явилъ. Отговорихъ имъ, че до тогаванкой не ме е викалъ да се явя войникъ. Отъ тамъ, отъ община на община стигнахъ до Меджидия, дѣто стояхъ единъ денъ и бѣхъ много злѣ битъ въ жандармерията. Послѣ пакъ пѣша отъ село на село стигнахъ въ Кюстенджа, дѣто единъ денъ стояхъ арестуванъ въ черкулъ де рекрутаре. Следъ това бѣхъ освободенъ и стояхъ свободенъ два дена. Взеха ми тогава уважителния ром. билегъ и ми дадоха единъ плникъ запечатанъ, съ който да се явя въ 24. артилерийски полкъ. Обаче, азъ вмѣсто да тръгна да търся полка, тръгнахъ къмъ България.

Положението на населението въ нашата община е много тежко. Оставени сме на произволитѣ на жандармитѣ, които съснаха народа отъ побой и тѣтѣ руйнети. Всѣки по-сбубенъ българинъ се прѣследва подъ прѣдлогъ на разни минни прѣстѣпления. Баща ми Еню Георгиевъ 60-год., Димо Райновъ, Димитъръ Узунъ, Еню Алексъ, Христо Георгиевъ, Цонко Бончевъ, Юрданъ Николовъ и много други още, всичко 25 души се търсятъ отъ ромжискитѣ подъ прѣдлогъ, че прѣзъ 1916 год. сж били убили мюхтара Думитру Драгомиръ. Въ сжщность тѣ сж невиновни и, ако нѣкои бждатъ уловени, тѣ ще станатъ жертва на клевети и лични неприятелѣ.

Христаки Павлевъ, около 55-г. земеделецъ, бѣ битъ и на другия денъ вследствие на побоя се помина. Поминало се е отъ побой още едно момче около 20-год., името на което не ми е извѣстно, а братъ му билъ лежалъ боленъ въ безнадеждно положение, вследствие на нанесения му побой. *Гено Георгиевъ*, касапинъ, около 40-год., нараненъ въ главата отъ стражари. А азъ отъ куртъ марцияла, Галацъ, бѣхъ навѣсждѣ търсенъ, защото ме осждили на смъртъ, подъ прѣдлогъ, че съмъ билъ български шпи-

онинъ. *Бойчо П. Шоповъ* е прѣследванъ като българинъ и изнудванъ въ полицията съ пари. *Василь Станиславъ* сжщо. *Иванъ Богдановъ* е търсенъ отъ полицията, жена му бита, а конетъ и каруцата му взети отъ полицията.

Добитѣцитѣ на тия, които сж ги купили отъ ромжиски прѣзъ врѣме на българското управление, се отнематъ отъ самитѣ продавачи или отъ префектурата, която ги раздава даромъ на ромжиското население. Документитѣ издавани отъ българското управление не се признаватъ отъ ромжиската власт. Тя не само не прѣпѣтствува на ромжискитѣ селени да вършатъ грабежи, а напротивъ ги покровителствува и защитава. Оправданията и оплакванията на българитѣ оставатъ безъ послѣдствие.

На скотовъдѣца *Михалаки Игнатовъ* една частъ отъ добитѣка му взета отъ ромжискитѣ отъ село Сомова. На братя *Георги и Динко Пенкови Кирилюковъ*, голѣми скотовъдци, имуществото имъ е съснано и самитѣ тѣ сж търсени като българѣ отъ полицията. На скотовъдѣца *Станко Доневъ Ивановъ* сж разграбени добитѣцитѣ му, безъ прѣследване отъ страна на полицията, чинито органи постоянно ходили да го търсятъ. Отъ непрѣстаннымъ имъ торозене жена му е болна. *Петко Яламата*, скотовъдѣцъ и земеделецъ, е билъ изнуденъ въ полицията съ една значителна сума, прѣследванъ е като българинъ и три пжти арестуванъ и изтезаванъ. Всички тия, които сж му продали добитѣци прѣзъ българско врѣме срѣщу документи, съ съдѣйствието на ромжиската власт, си ги взели обратно. На българитѣ търговци се правятъ най-големи затруднения и прѣчки: *Илия Шошовъ*, винарь и земеделецъ, е постоянно виканъ въ полицията. Добитѣка му въ присѣствие на жандарми е билъ разграбенъ отъ ромжискитѣ въ село Паркешъ. Виното му е конфискувано; намира се у него, обаче, се пазѣ отъ ромжиски жандарми. *Митю Ожневъ*, около 40-год., винарь, е битъ въ сигуранцата и виното му е конфискувано, както на *Илия Шошовъ*. Господицинтѣ *Ракладжисевъ* постоянно се прѣследватъ отъ сигуранцата, мобилитѣ имъ сж разграбени. Мобилитѣ на вдовицата *Стана Ал. Свѣщарова* сж сжщо така разграбени; сжщо стана и съ мобилитѣ на търговеца *Бяло Бячевъ*.

Българското училище е затворено. Тамъ се помѣщава ромжиската префектура. Въ околията никждѣ нѣма българско училище — всичкитѣ се закриха.

Иванъ Ковановъ е откаранъ не-извѣстно гдѣ.

Стойко Узунски два пжти е битъ и отъ побоя е боленъ.

Мемоаръ отъ Централния Добруджански Народенъ Съвѣтъ.

(Продължение отъ брой 229).

Прѣследванията, които ромжиската администрация прѣдприе срѣщу добруджанскитѣ жители, както и изстѣпленията на ромжискитѣ банди, дадоха вече своитѣ печални резултати. Повече отъ 10,000 българи, турци, татари, руси, нѣмци, евреи и дори и ромжиски бѣха принудени да напуснатъ посрѣдъ зима сѣмействата си, имотитѣ си, поинѣшка си и да избѣгатъ въ България, Русия и Гърция. Само прѣзъ Варна до 14 мартъ т. г. сж минали 3485 бѣжанци отъ Добруджа, отъ които: българи 2206, татари 553, турци 333, руси 160, евреи 97, нѣмци 76, ромжиски 30, албанци 13, гагаузи 7, гърци 4, арменци 4, черногорци 1 и цигани 1. Единъ отъ тия нещастници сж били принудени да избѣгатъ, следъ като въоржени тѣпни отъ ромжиски колонисти сж ги ограбили въ селата имъ, дѣто не е имало съгласенски войски,

а други — следъ като ромжиската полиция ги е малтретирала, ограбила и заплашила съ арестъ и не ги е допуснала да се оплачатъ отъ своеволията ѝ на английскитѣ или французскитѣ команданти. Една безпристрастна анкета въ това отношение е необходима. Тя ще подчертае още за единъ лишенъ пжтъ, че ромжиската власт дори и сега, когато надъ нея бди зоркото око на английскитѣ и французскитѣ военни власти, продължава да третира добруджанското население като чуждо и враждебно ней население и да върши надъ него своеволия и изстѣпления, които не могатъ да бждатъ търпѣни въ никоя правова и културна държава. Само тоя фактъ, ако не сжществуватъ други, е достатъченъ да покаже, че би се извършила една голѣма несправедливостъ къмъ добруджанскитѣ жители, ако се оставятъ и занаярѣдъ подъ ромжиския режимъ и ако не имъ се създадатъ условия за спокоенъ и свободенъ животъ.

Ваше Прѣвѣзходителство, Ромжния прѣзъ тая война многократно заяви, че тя има безспорни исто-

рически, етнографически и стопански права върху Добруджа. Тя твърди, че има въ нашата провинция жизнени стопански интереси, които не могатъ да бждатъ прѣнебрѣгнати, и настойчиво иска да ѝ се даде цѣла Добруджа. Срѣщу нейнитѣ претенции и доводитѣ, съ които иска да ги обоснове тя, стои не само волята на добруджанското население, но и истината на историята и етнографията.

Добруджа не е историческо наслѣдство на Ромжния. Четиридесетъ години ромжиската държава владѣ нашата родина не по силата на нѣкакви исторически или етнографически права; а по силата на обстоятелството, че рускитѣ империализмъ въ 1878 откупи съ нея Южна Бесарабия.

Споредъ свидѣтелството на безпристрастни чужди историци, които сж писали върху историята на балканскитѣ народи, Добруджа отъ 679 до 1878 г., въ продължение на цѣли 12 вѣка е влизала въ прѣдѣлитѣ на България и въ дни на свобода, и въ дни на робство е сподѣляла политическата сдба

на послѣдната. Срѣдновѣковнитѣ лѣтописи я наричатъ „Черна България“, „Трета България“ или „Морска България“. Въ всички европейски карти, издадени до 1878 год., включително и въ картата на Черноморскитѣ земи, издадени отъ французкото министерство на морината прѣзъ 1828 г., тя е означавана като частъ отъ България. Цариградската конференция на посланицитѣ прѣзъ 1876 г., натоварена да изработи проектъ за реорганизирането на Турция, я включи въ прѣдѣлитѣ на България.

Отъ 6 вѣка насамъ Добруджа носи името на единъ български владѣтель — *Добротичъ*, прѣдпослѣдниятъ нейнъ владѣтель при завладѣването на България отъ турцитѣ. Срѣщу тѣзи безспорни исторически факти ромжискитѣ противопоставятъ твърдението си, че въ края на 14-ти и въ началото на 15-ти вѣкъ тя била окупирана отъ влашкия войвода Мирча Велики и владѣна отъ него около двадесетина години. Тѣ искатъ да докажатъ това си твърдение съ факта, че Мирчо Велики, между многото свои титли, носилъ и

Положението.

Едно неравно напрежение е обхванало културния свят в навечерието, когато предстои да се направи решителна стъпка за сключването на мира.

Както е вече известно, германските делегати са поканени за 27 того в Версайл, за да имат се връчи договора, съдържащ условията на мира. След това на Германия се предоставя право да ги изучава до 13 май, а подписването на мира се предполага да стане на 15 сщци — годишнината на Франкфуртския мир. Мирната конференция, следователно, не тръгва по пътя на „налагането“, а по она на „разбирателството“, очевидно добър давайки си отчет, че измъченото човечество не може да бъде хвърлено в нови конфликти без риск да стане жертва на анархията.

Примирителният дух, който започва да идва от Париж, ни дава основания да заключим, че шовинистическият бсъ, който особено на Балканите не подбига срѣдства, ще бъде най-сетне обуздан.

Какви резултати има до сега „политиката“ на нашите съседни сѣдства в частност и омиротворението на свѣта — изобщо, се вижда от свѣдѣнията, които в „Радикал“ в броя си от 22 того коментира:

„Нашите съседни, пише вѣстникът, напълниха цял свят с най-фантатични версии за български болшеизъм. Естествено, че тези слухове не са останали нечути и от московското правителство и, както съобщава миланският в. „Секоло“, от Москва са пожелали на няколко пъти свѣдѣния от Бела Кун, един от лидерите на маджарските болшевици, свѣдѣния за „важните събития“, които стават по настоящем в България, за които руското правителство имало противорѣчиви извѣстия.

Самъ парижкият кореспондент на „Секоло“ съобщава, че в Париж от избухването на последната маджарска болшевишка революция се говорѣло, че България се готѣла да атакува Ромжия в гърб.

Не можемъ да си обяснимъ, защо нашите съседни създаватъ подобни аларми, като се знае, че тѣ не могатъ да ползуватъ нито тѣхъ, нито Съглашението, а само болшевиките. Съ така безразсѣдно разпространените слухове за болшевишки движения в България, руските болшевици засилватъ своя натискъ върху Ромжия, съ надежда да дойдатъ на Балканите, кѣдѣо самите ромжии имъ разправятъ, че въ лицето на България ще срѣнатъ най-добри и сигурни съюзници. Ние съ очудване се питаме, има ли по-големо безразсѣдство отъ това, което върши ромжиската олигархия! Съ пусканите слухове за български болшеизъмъ тѣ вѣдятъ не намъ, защото Съглашението знае най-добре, какво е положението в България, а нанасятъ най-голяма вѣда на себе си и своите съюзници, които окуражаватъ болшевишка Русия съ още

по-голямъ ентузиазъмъ да продължава борбата.

Вѣсто да създаватъ подобни аларми, ромжиските чокон ще направятъ най-добре да се откажатъ отъ заграбените български земи, за да няма неловост и борби на Балканите и изчезне всѣкаква болшевишка опасност тукъ.“

Неустановеното положение, подхранвано отъ агитация като тия на нашите съседни, затруднява работата на конференцията по много въпроси, които се намиратъ въ тѣсна връзка съ подписването на мира съ Германия. Адриатическиятъ въпросъ все още не е разрѣшенъ, а както се съобщил, Италия постави разрѣшението на тоя въпросъ като предварително условие да подпише мира. Отъ друга страна, Англия е затруднена съ вътрѣшни борби: ирландскиятъ въпросъ, смутите въ Египетъ и исканията на индийските мюсюлмани, да не се кжсатъ отъ Турция земи населени съ турци. Въ Франция социалистите са силно възбудени отъ процеса по убийството на Жореса, а въ Италия въпросътъ за „общата стачка“ е поставенъ за разрѣшение отъ правителството. Къмъ това, като се прибавятъ пожарите въ източна Европа, ще стане ясна картината на положението въ Европа въ навечерието на подписването на мира.

Това положение, разбира се, може да се прѣдоложе само съ тактъ, умѣреностъ и справедливостъ. Въ тоя смисълъ, никога, може би, Европа не е прѣкарвала по-деликатни политически моменти и никога нашето бъдеще не е зависѣло повече отъ спокойствието ни.

Това не ще рѣче, че ние не трѣба да прѣдприемаме нищо за защита на нашите сънародници, особено въ Добруджа, дѣто ромжиската властъ стѣпи върху всички божествени и човѣшки закони и обърна областта на мущина.

Свѣдѣнията, които ние печатаме постоянно, показватъ, че всѣки новъ денъ, оставенъ на разположението на ромжиската администрация въ Добруджа, носи загуба за цивилизацията, изтрѣбление за българското племе и за всички чужди на ромжните елементи, които я населяватъ.

Четирегодишната война сигурно не се води за да се подхрани ромжиската олигархия, отъ чийто начини на управление ще се засрамятъ и срѣдните вѣкове. Лошото е, че подобенъ редъ на нѣщата се допуца въ съсѣдство съ единъ пожаръ, противъ който се бори цяла Европа. Нима това не се вижда? Нима не се разбира? Или спокойствието и бъдещето на Европа струватъ по-евтино отъ авторитета на ромжиската олигархия, която сама не дава двѣ пари за него?

Тия въпроси се носятъ изъ задъшната атмосфера въ Добруджа и ние сме принудени, може би, за излизанъ пътъ да обърнемъ сериозно вниманието на великите сили върху това положение на нѣщата. Ние сме принудени да повторимъ добри извѣстна истина, че вътрѣшното спокойствие въ една страна е най-добрата гаранция противъ разрушителните теории на болшеизма. А до

като корумпираната ромжиска властъ стои въ Добруджа, за спокойствието на тая областъ гаранции няма, защото законътъ е закаченъ на гвоздеи, а контролата — изхвърлена като непотрѣбна вещь.

Българската проблема.

Балканските национални борби. — Ионанията на сърби и гърци. — Вѣсто принципътъ на националноститъ — стратегически съображения. — България търси своя пътъ. — Какъ ще се развие проблемата.

Въ реда на свѣтовните проблеми, които има да разрѣшава мирната конференция, българската проблема не заема последно мѣсто, защото стои въ центъра на тѣхъ наречените балкански въпроси. Изхождайки отъ това вѣрно схващане, в. „Юманти“ отъ 31 мартъ публикува една дълга статия, подписана отъ Федонъ. Къмъ статията е помѣстена една карта съ границите на балканските държави.

„Азъ още не съмъ говорилъ за България, пише Федонъ, обаче, тази страна изигра важна роля въ миналото на Балканите и никой не може — каквито грѣшки и да сж направили ръководителите на България — да я изличи отъ картата.

Отъ всичките подчинени на Балканите народи България бѣ освободена последна. Въ 1878 год. България бѣ освободена, но само една частъ отъ българите бѣха освободени, а останалите останаха подъ турско робство.

Ако Балканите бѣха постоянно огнище на безредици до 1914 год. — пъкъ още не е сигурно, дали тѣ ще прѣстанатъ да бждатъ такова огнище и въ бъдещето — това се дължи на голѣмите национални конфликти. Тия конфликти мажко можеха да се уредятъ приятелски, даже при най-голяма добросъвестностъ, защото етническите въпроси сж заплетени до безконечностъ, както въ Тракия, така и въ Македония и всѣко рѣшение, заедно съ поправянето на нѣкои грѣшки, ще създаде нови такива.“

По-нататъкъ, следъ като излага влиянието, което сж имали разните династии за създаването на конфликтите и историята на българската капитулация, Федонъ продължава:

„Въ навечерието на свѣтовната война България броеше около 5 милиона население на една територия приблизително отъ 100,000 кв. км. Побѣдена и окупирана — поне въ стратегичните пунктове, — България става жертва на искания отъ двѣ страни: отъ Българдъ и Атина, защото Ромжия, която твърди, че има стотина хиляди сънародници на южния брѣгъ на Дунава, до сега не е формулирала точно своите претенции.

Съ мемоара си, прѣдставенъ на конференцията, Сърбия иска ректификация на източната граница. Тя не формулира етнически съображения и не се позовава на правото на самоопрѣдѣлението на народитѣ, но се основава единствено на военни съображения. Отъ Дунавъ до Петричъ, по едно протежение отъ 225 километра, Сърбия желае да запази отъ едно бъдеще нападение събщи-

телните линии, които съединяватъ Гърция съ Ромжия. Ето ти искреностъ! Г. Венизелосъ пъкъ, въ нотата, която е връчилъ на свѣта на десетѣтѣ, прѣдлага аспирации за Тракия, прѣдставлява най-напрѣдъ статистикѣ, които, като всички статистики отъ тоя родъ, иматъ нужда отъ потвърждение; следъ това той се позовава на желанията на София за хегемония и най-сетне заявява, че задържането българското знаме въ Порто-Лавосъ ще бжде опасно за грѣцкото крайбрѣжие. Съ една дума, и Венизелосъ завършва съ стратегически съображения.

Притѣснена отъ двѣ страни, България търси своя пътъ. Най-напрѣдъ тя се опита да докаже, че не се е намѣсила противъ Съглашението, но че е искала да поправи стореното въ 1913 год. Тя отказва, че нейното население е отъ азиатско произхождение и заявява, че то е славянско и протѣжва на Югославия, Полша и Чехо-Словашко. България официално се изказва за балканската федерация, която нѣкога защитаваха само социалистите; тя иска сжщо, както прѣди 1914 год., Добруджа и Македония.

Както се вижда, българската проблема, съ опозицията на империализмита, който съдържа, е мажко разрѣшима. Ако се разпокжса побѣдена България, ще се създаде, както навсѣкждъ кждѣто се приложи, единъ ужасенъ иредентизъмъ. До като не се приложи на балканския полуостровъ правото за самоопрѣдѣлението на народитѣ и не се създаде една балканска федерация, въз основа на свободно присѣдинение, войната ще се крие като искра въ пепелта.“

Ние, разбира се, смѣтаме, че отъ само себе си се подразбира, какво „свободното присѣдинение“ безъ „свободно самоопрѣдѣление“ е немислимо.

До кога Добруджа ще дава жертви?

Прѣстѣпната изобрѣтателностъ на ромжиската властъ.

Отъ с. Ионуларъ ни съобщаватъ съ дата 17 априлъ:

Въ началото на тоя мѣсецъ неавѣстни крадци откраднали конетѣ на Димитър Кираковъ, 63-год., отъ с. Антимово—Тутраканско. Отгна Д. Кираковъ да се оплаче на полицейския шефъ, но вмѣсто да му дадатъ съдѣствие, обвиняватъ го, че съ негово знание конетѣ му сж задигнати отъ комититѣ и откарани въ България. Даватъ му срокъ 10—15 дни, по какъвто и да е начинъ, да намѣри и прѣдстави конетѣ си. На 15 й т. м. пакъ го повикватъ, следъ бой, заставятъ го да подпише *protes verbal*, че конетѣ му дѣйствиелно сж били откраднати отъ бѣжанците — комити. И измъчениятъ старецъ подписва. Освобождаватъ го и той, следъ като се простилъ съ бабичката си, на която казалъ, че ще мине въ България, защото е невъзможно стое-нето му въ село — което отдавна вече е безъ мажко население, съ изключение само на 10—12 старци — затваря се въ плѣнята си и се самообѣсва.

Днесъ сме свидѣтели, какъ синъ му и близките му бѣжанци горко оплак-ваха сѣдбата си. До кога още? Б.

титлата „Господаръ на Силистра и на двата брѣга на Дунавъ, дори до великото море“. Но владѣтелските титли, особено титлитѣ на тѣсславните срѣдновѣковни владѣтели, не са още доказателство за исторически права върху територитѣ, които се споменаватъ въ титлитѣ имъ. Маджарските крале и руските царе доскоро, между многото титли, носѣха и титлата „князе на България“. Слѣдва ли отъ това, че маджарскиятъ народъ или рускиятъ иматъ исторически права върху български земи?

Дори да е вѣрно твърдението, че Мирчо Велики е владѣлъ дѣйствиелно 20 години Добруджа, отъ него още не слѣдва, че нашата провинция е станала безспорно историческо наслѣдство на ромжския народъ, защото краткотермийните окупации на чужди корѣвирени никждѣ и никога не сж създавали исторически права на народитѣ.

По своето население Добруджа сжщо не принадлежи на Ромжия. До падането ѝ подъ турцитѣ — въ края 14-ти вѣкъ — тя е била населена

отъ българи и тѣрди малко гърци, които живѣли, както и днесъ, въ крайбрѣжните градове и се занимавали съ мореплаване и търговия. Прѣзъ 5-вѣковното турско владѣчество тамъ били заселени и многобройни турски колонисти: турци и татари. Прѣзъ втората половина на 18-ти вѣкъ и първата половина на миналия вѣкъ слѣдъ руско турските войни, които опустошили съвършено нашата провинция и прогонили частъ отъ турското, татарското и българското население, въ опразнените села и градове се заселватъ нови колонисти: руси-старообрядци (липовани), украинци, ромжии, нѣмци, евреи, италианци, цигани и други народности. Русигъ-старообрядци емигрирали отъ своето отечество поради религиозните прѣсѣлвания тамъ, а ромжигѣ — отъ крѣпосничеството въ чокотските чифлици въ Ромжия или отъ ромжиската армия. Другите народности идвали главно да дирятъ свободни земи, поминѣкъ и леки печалби. Слѣдъ руско-турските войни отъ 1806—1812 г. и 1828 г. се завръща въ роднитѣ си огнища и голѣма частъ отъ болгарското

население, което, поради войнитѣ и опустошенията на татарските орди, било избѣгало въ Русия или къмъ Балкана и засилва сжществуващите въ Добруджа български поселения. Слѣдъ Кримската война — 1853—1856 — турското правителство заселва около 50,000 кримски татари и почти толкова черкези. Прѣзъ руско-турската война отъ 1877—1878 год. голѣма частъ отъ татарите и турцитѣ и всички черкези се изселватъ въ Турция. Споредъ статистиката, направена по заповѣдъ на князъ Черказки, заѣмдуоушъ гражданските дѣла при руската дунавска армия прѣзъ руско-турската война отъ 1877—1878 г., въ Добруджа населението се е състояло отъ 9091 български сѣмейства, 2366 руски, 6287 ромжиски и 30,450 мюсюлмански. Въ числото на последните, освѣн турцитѣ, влизатъ и повече отъ 20,000 татарски

1) Вж.: Руското официално издание: „Материали для изучения Болгарии, напечатаны по повелению его императорскаго высочества главнокомандующаго армію, часть третья, выпускъ V. Букурештъ 1877 г., стр 10, 11 и 12.

и черкезки сѣмейства, заселени слѣдъ Кримската война и изселени прѣзъ войната отъ 1877—1878 г.

Отъ тия данни се вижда, че българите тогава сж били 1/4 пкти повече отъ ромжигѣ. Тѣ сж били най-многобройната национална група отъ християнското население.

Прѣзъ 38-годишното си владѣчество ромжиските правителства се опитаха да измѣнятъ етническия ликъ на областта, като засилватъ чрѣзъ систематическа колонизация ромжиския елементъ и прокудатъ съ административни и стоански репресалии другите народности. Трѣбва, обаче, да отбѣлжимъ и многозначителния фактъ, че единъ значителенъ брой отъ мѣстните ромжии, заварени въ 1878 г. въ Добруджа, още въ първите години на ромжиската окупация прѣдпочетоха да се изселатъ въ Бесарабия, огдѣто бѣха избѣгали, когато последната бѣше ромжиска. Причинитѣ за тая емиграция ние посочихме другѣтъ въ тоя мемоаръ, (Слѣдва).

ХРОНИКА

Централният Добруджански Народен Съвет е отправил до командир на 4 конен полк, полковник Василев, следното благодарствено писмо:

„Уважаемий Господине Полковник, Централният Добруджански Народен Съвет от свое име и от името на емигрантите-добруджанци, дошли да дият закрила и убъжище въ милото свое Отечество — България, благодарни Вам и на господ офицерите и чиновниците от повърения Ви полк за щедрата помощ от хиляда и сто лева, която иде на връме да облекчи тежката участ на мнозина бдени изгнаници от Добруджа. Съ тоя великодушен акт доблестните г. г. офицери от полка Ви, за чиято храброст и доброта добруджанци си спомнят винаги с умиление, показват, че не са прѣстали да мислят за сждбата на братята си добруджанци, за чиято свобода българското воинство даде толкова много скъпи жертви.“

Приемете, господине полковник, уверенията ни за отличната към Вас почта.

На Русенското д-во „Добруджа“ са отпуснати от гражданския комитет 25,000 лева за раздаване на бжжанците. По тоя случай, дружеството изказва благодарност чрез г. Иван Симеонов на гражданския комитет.

Какъ ромжните раздават просвѣщение. Въ с. Сян-Ени-Махле е пристигнал ромжски учител и веднага, заедно съ общинския кмет и шефа на полицията, заставили Михи М. Бобчев да изпразни една от стаята на къщата си за училище. Наемът, разбира се, не опрѣдѣлили по старъ навикъ. На другия денъ учителътъ тръгналъ откъмъ на къща да записва дѣцата за училище, като заплашвалъ родителитъ, че който не изпрати дѣцата си, ще бъде глобенъ за пръв път по 100 лева за всѣко дѣте и бирникътъ веднага ще събере глобата. Хората изпратили дѣцата си и учителътъ още сжция денъ имъ дава по единъ букваръ и, срѣщу цѣната, вмѣсто пари, поискалъ по 5 яйца и 1 хлѣбъ. Дѣцата, които не изпълнили нареждането на тоя своего рода педагогъ, били набити и повторно изпратени при родителитъ си за натуралната цѣна на букваря. При гладорията, която сжществувала въ селото, това искане не можеше да не създаде извънредни затруднения на селянитъ.

Обучението за сега се ограничава главно въ изучаването на ромжски езикъ, а методитъ — въ бой и стоене на коленъ.

Тероръ. На 31 мартъ, въ 4 и половина часа следъ пладнъ шефътъ на полицията арестувалъ Бъни Петровъ, Димитър К. Поповъ, Тодоръ Лековъ и Георги Николовъ отъ с. Хасъ-къой, закарва ги въ секцията и започналъ да ги натезава, подъ прѣдлогъ, че имали оржие и че ходѣли да гонятъ ромжнитъ при първото имъ идване. Отчаянъ, Георги Николовъ разбна прозореца на стаята, дѣто билъ затворенъ и избѣгва, гоненъ отъ 9 души ромжски стражари съ стрѣла на улицѣ. Заловенъ въ къщата Бърно Г. Боевъ, дѣто успѣлъ да се скрие, Николовъ е билъ битъ немилостиво.

Подпаленото отъ стрѣлбата мжко население е избѣгало въ гората; въ селото сж останали само старици, баби и дѣца.

По нареждане на властѣта, всѣко вѣнчило е заставено да дава по 1-500 кгр. хлѣбъ, при смѣтка, че всѣки денъ ще даватъ 18 вѣнчила. Който не даде — бой; за да може и който нѣма да намѣри. Шефътъ и кметътъ казвали на селянитъ, че ще ги накаратъ да си изпродадатъ и нивитъ.

Пладнешки грабежъ. Иванъ Пиродчинъ отъ с. Кумпаларъ, Тутраканско, презъ 1916 г. е заминалъ заедно съ ромжнитъ, като тѣхенъ таенъ агентъ, но презъ 1918 г. се завръща обратно въ Тутраканъ и следъ новата ромжска окупация става чиновникъ по прѣхраната въ Силистра. Общиятъ духъ на грабежъ върху българското население обхваща и тоя господинъ, който отива

въ Букурещъ и заявява, че прѣди войната ималъ 80 впрегатни вола, 50 чифта коне, 30 дойни крави и 2000 овци, които сега намѣрилъ въ селата на Силистренска околина. Въ Букурещъ, безъ да провѣрятъ поне отъ кумова срама, дали има и може ли да има нѣщо върно въ това заявление, издаватъ на Пиродчинъ откритъ листъ, съ който той отива въ с. Хасъ-къой и прѣдлага открити листъ на кмета Михай И. Михай (грѣкъ по народностъ). Последниятъ се постана въ услуга на Пиродчинъ и избира между „безстопанствения добитѣкъ“ 8 коня, 8 вола и 6 крави.

Освѣтъ това, Пиродчинъ, като чиновникъ по прѣхраната, е събралъ отъ 150 души гладни селяни отъ Хасъ-къой и Сараларъ по 2 лева, за да имъ издаде ауторизация да отидатъ въ Добричъ и си набавятъ нужната имъ храна.

Ангария. Училищнитъ ниви въ сѣверо-западната частъ на Добруджа започнали да се засѣватъ за ромжскитъ чиновници. Всѣки земеделецъ билъ задълженъ да отиде да имъ оре, като занесе и по малко кукурузъ за сѣме, срѣщу обѣщанието, че послѣ ще имъ се върне.

Съ всички срдства. Държавенъ бирникъ е пристигналъ въ с. Сян-Ени-Махле и започналъ да работи поканенъ за доброволно изплащане на данѣнитъ за 1917 и 1918 год.

Общинскитъ кметъ на сжщото село Радю Иванеску, щомъ се научавалъ, че нѣкой селянинъ има пари, обвинявалъ го въ шпионажъ, арестувалъ го и изнудвалъ. Никой не смѣлъ да се оплаче, защото кметътъ заплашвалъ, че който се оплаче, ще бъде записанъ въ чернитъ списѣци. По такъвъ начинъ той взелъ отъ селянитъ на Царъ-Асеново: Георги Савовъ — 580 л., Тодоръ Иванъ Донева — 800 лева, Павелъ Балтовъ — 200 лева, Недѣлчо Яковъ — 200 лева и отъ Ени-Махаленци: Юрданъ Радевъ — 200 лева и Димитър Тодоровъ — 500 лева.

Селянитъ още отъ първото ромжско владичество знаятъ, какво значи „черни списѣци“ и сж много напласени. Споредъ неговѣренни още данни, ромжскитъ власти сж започнали да съставятъ наново такива списѣци.

Мелничарътъ грѣкъ Александъръ Сидери е давалъ по 3 килограма брашно за 1 овца. Съ сдѣйствието на сыародника си Михай Ив. Михай, кметъ въ с. Хасъ-къой, събиралъ дребния добитѣкъ отъ селото и сѣкалъ училищната гора за нуждитъ на воденицата си, понеже, казвалъ, той, „тукъ нѣма да сжществувала България, а велика конституционна Ромжия“. Вмѣсто законътъ, значи, Сидери е увѣренъ, че ще остане царството на произвола.

Ромжиската полиция е арестувала Недѣлчо Яковъ, Танасъ Ив. Донева и Сава Тончевъ отъ с. Царъ-Асеново, подъ прѣдлогъ, че синътъ на последния — Георги Савовъ, който, за да се спаси отъ прѣсѣждането на ромжнитъ, избѣгалъ въ България, билъ идвалъ въ родното си село и селянитъ знаели за неговото идване. Арестуванитъ, следъ като били бити „за сдѣствие“ въ общинското управление, откарани въ Акъ-Кадъиларъ и отъ тамъ въ Силистра, отъ дѣто ги освободили следъ като платили 1000 лева.

Мировиятъ сждия въ Акъ-Кадъиларъ, при разглеждането на дѣлата, прѣдупрѣждалъ всѣки българинъ не прѣмѣнно да се научи да говори ромжски. „Българитъ, казвалъ, тон прѣдставителъ на Темида, или трѣбба да се научатъ да говорятъ ромжски, или да се изселатъ въ България“. Каквито полицитъ, тѣква и сждитъ.

Отъ шаба на командующия на съюзнитъ войски въ България съобщаватъ:

Всѣко лице, желаеще да напусне една страна или едно пристанище, които се намиратъ въ окупирания отъ съюзнитъ армии зона (Турция, България, Унгария, Южна Русия) е длъжно:

а) Да се снабди съ паспортъ, издаденъ отъ компетентната властъ на страната, въ която живѣе.

б) Да визири този паспортъ въ френското военное контролно бюро за паспорти, което дѣйствува по делегация на генерала, главнокомандующъ съюзнитъ армии на Изтокъ.

в) Срокътъ на валидността на визитъ, поставени отъ контролното бюро, е 30 дни.

Въ България това визиране може да става:

1). Въ бюро на френската разузнавателна служба въ София, площадъ „Славейковъ“, № 8.

2). Въ бюро на френската разузнавателна служба въ Варна.

За другитъ по-горѣпоменати страни контролни бюро за паспорти има въ Цариградъ, Букурещъ, Кюстенджа, Галацъ и Севастополъ.

Всички лица, които искатъ да пътуватъ, трѣбба да подадатъ заявление до контролното бюро за паспорти (Разузнавателна служба въ София и Варна) като попълнятъ единъ формуляръ, къмъ който трѣбба да приложатъ, заедно съ паспорта, и единъ портретъ.

Образци отъ тѣзи формуляри се намиратъ при всички мѣстни военни команди.

ПОСЛЕДНИ НОВИНИ

(Съобщение на Бълг. Т. А.)

Работата на мирната конференция.

Парижъ, 23 априлъ. (Радиотелеграма). Г. г. Лойдъ Джорджъ, Клемансо и Орландо се събраха отново въ вторникъ сутринта у г. Лойдъ Джорджъ, за да продължатъ старанията си да намѣрятъ едно разрѣшение чрезъ спогодба по адриатическия въпросъ. Тѣ продължиха разискванията си и следъ обѣдъ.

Отъ друга страна, г. г. Уилсонъ, Лойдъ Джорджъ и Клемансо се събраха, за да проучатъ въпроса за Шантунгъ, по който сжществуваша споръ между Китай и Япония. Японскитъ делегати настояватъ този въпросъ да се разрѣши прѣди пристигането на германскитъ делегати.

Комисията за Полша засѣдава сжщо въ вторникъ сутринта, а икономическиятъ съветъ — въ втори следъ обѣдъ.

Или Югославия, или смъртъ.

Парижъ, 23 апр. Делегацията на сръбско-хърватско-словенската държава прѣдъ мирната конференция е получила напоследѣкъ послания отъ 23 общини и енории въ Каринтия, подписани отъ кметоветъ, свещеницитъ и народнитъ учители и чийто текстъ е следния: „Страхувайки се да не попаднемъ отново подъ нѣмско господство, което би означавало нашето осаждане на смъртъ, ние, ви молимъ най-настойтелно да употребите всичкитъ си усилия, щото словенската територия въ Каринтия, до последното сѣмейство и до последната хижа, да бъде присъединена къмъ кралството на сърбитъ, хърватитъ и словенитъ. Въ противенъ случай, нашето племе би изчезнало отъ тази страна. Словенитъ отъ Каринтия ще бжлатъ винаги признателни и най-вѣрни поданици на кралството на сърбитъ, хърватитъ и словенитъ. Нашиятъ девизъ е: „Югославия или смъртъ“. Тѣзи думи сж продиктувани отъ мжката на една нация, която въ продължение на 50 години е страдала отъ безмилостната жестокостъ на пангерманизма, който, за да стигне до Адриатическо море, бѣше съсърѣточилъ върху този юго-славянски фронтъ на Каринтия всичкитъ си усилия, за да го пробие, тъй като отъ морето го дѣлѣха само 100 км. разстояние.“

Сждътъ надъ кайзера.

Римъ, 20 априлъ. (Италиянска телеграфна агенция). „Пари Миди“ възпроизвежда отъ „Чикаго Трибюнъ“ едно съобщение за рѣшенията, които сж били взети, за да се изправи прѣдъ международенъ сждъ кайзера и другитъ виновници въ Германия.

Вѣстникътъ бѣлжи, че това рѣшение ще подигне новъ въпросъ между Италия и Югославия, тъй като Римъ ще поиска да бждатъ поведени подъ отговорностъ и нѣкои югославяни, принадлежали къмъ австрийската армия и виновни за извършенитъ отъ тѣхъ жестокости надъ италиянскитъ войски и население.

„ШУФЛАЙ“ — МАТЕРИЯ ПРОТИВЪ КРАСТА ПО ДОБИТѢКА

„ШУФЛАЙ“ е най-евтиния и сигуренъ цѣръ противъ краста, кърлежи, мухи и др. Помага за растенето космитъ на добитѣка, прѣдпазва и цѣри свинитъ отъ холера, а кокошкитъ отъ холера и кокошинки. „Шуфлай“ спомага за растенето вълната по овцетъ, гривата и опашката по конетъ; убива кърлежитъ по говедата, овцетъ и пр. Лѣкува коренно всички видове конски болести по добитѣка, включително болестъта „Макрецъ“.

„ШУФЛАЙ“ е приятелъ на животнитъ и е абсолютно безвреденъ за добитѣка и човѣка. Той дѣйства напълно като дезинфекционно срдство, замѣства напълно и дѣйствува по-ефикасно и бързо отъ карболовата киселина и др. (И нарочно за тая цѣль разполагамъ съ ржчни прѣскачки съ вмѣстимостъ 1 к.). „ШУФЛАЙ“ е необходимъ, прочее за всѣкой земеделецъ, скотовъдецъ, домакинъ, сувачия, хотелиеръ и пр.

Намира се въ ограничено количество за продажъ, въ специални тенекии отъ 20 к. и отъ 1 к. и съ оригиналната марка „Shoo-Fly“ при

ПЕТЪРЪ КИРЧЕВЪ, ул. Македонска 43 — Варна.

НОВА КНИГА

ИЗЛЪЗЕ ОТЪ ПЕЧАТЪ И СЕ ПУСТНА ВЪ ПРОДАЖБА КНИГАТА

„Добруджа въ общия конфликтъ на интереси“

политико-икономически етюдъ.

отъ Д-РЪ П. ВИЧЕВЪ □ □ □ Цѣна 6 лева.

Достанъ се отъ редакционния комитетъ на Добруджанската организация.

Площадъ „Черна Джамя“, № 5 — София.

На книжари 20% отстъпка.

Дружествата да съобщатъ, по колко екземпляра ще имъ сж необходими за да имъ се изпратятъ.

Търговска-Чиновническа Банка — София.

Капиталъ 8,000,000 лева.

Банката се помѣщава пл. „Александъръ I“ (подъ хотелъ Астория).

ИЗВЪРШВА ВСѢКАКВИ БАНКОВИ, КРЕДИТНИ И ТЪРГ. ОПЕРАЦИИ.

КУПУВА И ПРОДАВА РАЗНИ ЦѢННИ КНИЖА.

СКЛЮЧВА ТЪРГОВСКИ СДѢЛКИ за своя или чужда смѣтка.

ФИНАНСИРА ТЪРГОВЦИ ЗА ВНОСЪ И ИЗНОСЪ на разни стоки.

ПРИЕМА ВЛОГОВЕ срочни и безсрочни, при най-износни условия и голѣми улеснения и прѣдставителство на разни търговски къщи и фабрики отъ странство и България.

Телеграфически адресъ: Търговчинбанкъ — София.

Кооперативна печатница „Гутенбергъ“ — София, ул. „Бенковски“ № 22.